Илалта тγгэлдэр Улаан Арми мандаха болтогой!

1945 оной февралиин
23
ПЯТНИЦА
№ 36 (4672)
Сэн 20 мун.

Бγхы оронуудай пролетаринар нэгэдэгты!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ
ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болон БМАССР-эй
ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
ОРГАН

Верховно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ

**2-дохи Белорусска фронтын сэрэгγγдые командалагша
Советскэ Союзай Маршал
РОКОССОВСКИДО
Фронтын штабай начальник
Генерал-полковник
БОГОЛЮБОВТА**

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгγγд добтолгоёо γргэлжэлγγлжэ, мγнөөдэр, февралиин 21-дэ Польшын баруун-хойто хубидахи харгы замуудай шухала узел ба немецγγдэй хамгаалгын газарай хγсэтэ тγшэг тулгууриин пункт болохо ЧЕРСК городые эзэлэн абаба.

ЧЕРСК городые эзэлэн абахын тγлөө болоhон байлдаануудта генерал-лейтенант ГРИШИН, генерал-майор КИКОСЯН, генерал-лейтенант ТЕРЕНТЬЕВ, генерал-майор СМИРНОВ, генерал-майор ЛЯСКИН, генерал-майор КИРИЛЛОВ, генерал-майор КОНОНЕНКО, генерал-майор СУПРУНОВ, генерал-майор КРАСНОШТАНОВ, полковник ГОРИЧЕВ, полковник ПАЧКОВ гэгшэдэй сэрэгγγд; артиллериин генерал-майор РАЗИНЦЕВ, артиллериин генерал-майор МАЛОФЕЕВ, полковник КОРОЛЕВ, полковник ВАСИЛЕНКО, полковник ТЮРИН, полковник ШЛЕПИН, подполковник АНИШКИН гэгшэдэй артиллеристнууд; полковник ЮДИН, подполковник СЛОБОДЯН, подполковник ЛОВАРОВ, майор ПРУСЕВИЧ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник ВЕРШИНИН, полковник КАЛУГИН, полковник ВИНОГРАДОВ гэгшэдэй лётчигууд; полковник ТРЕТЬЯКОВ гэгшын сапёрнууд; хэлхеэ-холбооной сэрэгγγдэй генерал-майор НОБАРЧУК гэгшын хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаhан илалтые тэмдэглэхын тулада ЧЕРСК городые эзэлэн абахын тγлөө болоhон байлдаануудта илангаяа онсо шалгарhан соединенинууд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мγнөөдэр, февралиин 21-дэ, 20 часта манай Эхэ оронойнгоо столица МОСКВА болбол ЧЕРСК городые эзэлэн абаhан 2-дохи Белорусска фронтын шэн габьяата сэрэгγγдтэ зуун хорин дγрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо γмэнэhөө салют хγндэ хγргэхэ байна.

Онсо hайн дайшалхы ябуулгануудые хэhэнэй тγлөө ЧЕРСК городые сγлөөлхын тγлөө болоhон байлдаануудта обладалсаhан Танай хγтэлжэ байгаа сэрэгγγдтэ БАЯСХАЛАН ХYРГЭНЭБ.

Манай Эхэ оронойнгоо эрхэ сγлөө ба бэеэ даанхай байхын тγлөө ами бэеэ γгэhэн геройнууд хэтэ мγнхэдөө алдар соло!

Немецкэ булимтарагшад γхэжэ тонилог!

*Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал
И. СТАЛИН.*

1945 оной февралиин 21. № 283.

Верховно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ

Мγнөөдэр, февралиин 20-до 17 часта Советскэ Литвын столица ВИЛЬНЮС (ВИЛЬНО) городто, 3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгγγдые командалжа ябаhан армиин генерал И. Д. ЧЕРНЯХОВСКИИЕ хγдөөлхэ байна.

Советскэ Союзай арми ба флот ЧЕРНЯХОВСКИИН бурсаг дээрэ дайшалхы тугуудаа тонгойлгон дахижо, Улаан Армиин эрхим полководецуудай нэгэн болохо тэрэниие хγндэлнэ.

Наhа бараhан Армиин генерал ЧЕРНЯХОВСКИДА сэрэгэй hγγлшын хγндэлэлгэ хэжэ хγдөөлхэ сагтань манай Эхэ оронойнгоо столица МОСКВАДА зуун хорин дγрбэн ехэ буугаар хорин дγрбэ дахин артиллериин буудалга хэжэ салют мэдэлэ хγргэхые ЗААХИРНАМ.

*Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал
И. СТАЛИН.*

1945 оной февралиин 20.



Улаан Армиин XXVII жэлэй ойдо зорюулагдаhан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалнууд

1. Советскэ газар дээрэhээ немецко-фашистска булимтарагшадые намнан гаргаhан ба Германиин газар дээрэ гитлеровскэ сэрэгγγдые бута сохижо ябаhан илалта тγгэлдэр Улаан Арми, сγлөөлэгшэ арми мандаха болтогой!

2. Эсэгэ ороноо немецко-фашистска империалистнуудhаа нэрэ тγрэтэйгөөр хамгаалhан агуу ехэ советскэ арад, тэрэнэй Улаан Арми ба Уhан-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

3. Фашистска дээрмэшэдhээ Европын хγгжэлые аршалhан хγсэн тγгэлдэр Советскэ Союз мандаха болтогой!

4. Эхэ оронойнгоо нэрэ тγрэ, эрхэ сγлөө ба бэеэ даанхай байдалай тγлөө Советскэ Союзай бγхы арадуудай хγбγγд героическаар дайлалдажа байна! СССР-эй арадуудай эб найрамдалай ба ахадуугэй арми болохо—Улаан Арми мандаха болтогой!

5. Манай городууд ба тосхонуудые тоноhон ба hандаргаhанайнь тγлөө, эхэнэрнууд ба γхибγγдые хγсэрхэн доромжолhонойнь тγлөө, советскэ хγнγγдые немецкэ богоолшолгодо абаашажа зобооhонойнь тγлөө немецко-фашистска зэрлиг нохосуудые γхэhэе! Фашистска хоротондо γхэл ерγγлжэ γhеэгөө абая!

6. Немецко-фашистска булимтарагшадые англо-советско-американска дайшалхы союзай илаха ябадал мандаха болтогой! Фашистска Германида зγγн, баруун хойто ба урда талануудhаань эрид шанга сохилтонуудые хэе! Германска империализмые газар дээрэhээ арилгая! Бγхы дэлхэйн арадуудай хоорондо бата бэхи эб найрамдал хангая!

7. Баруун Европодо гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргγγсэн добтолжо байгаа Великобританиин ба Америкын Холбоото Штадуудай шэн габьяата сэрэгγγдтэ амар мэндэ!

Фашистска тонуулшадта эсэргγγсэн тэмсэжэ байгаа английска ба американска эрэлхэг морягуудта амар мэндэ!

8. Баруун тээ гитлеровскэ Германида эсэргγγсэн тэмсэжэ байгаа Франциин арадта ба тэрэнэй сэрэгγγдтэ амар мэндэ!

Советскэ лётчигуудтай хамта немецко-фашистска бγдγγлиг нохосуудые бута сохилсожо байгаа «Нормандиин» шэн габьяата лётчигуудта алдар соло!

9. Немецкэ эзэмдэгшэдэй дарлалтаhаа сγлөөлэгдэhэн ахадуугэй польско арадта амар мэндэ! Өөрынгөө Эхэ оронойнгоо эрхэ сγлөө ба бэеэ даанги байдалай тγлөө Улаан Армитай хамта тэмсэжэ байгаа эрэлхэг польско сэрэг мандаха болтогой!

Советско-польско эб найрамдал мандаха болтогой!

10. Ахадуугэй югославска арадта амар мэндэ! Немецкэ богоолшолгошодhоо өөрынгөө Эхэ оронииие бγрин сγлөөлжэ байhан Югославиин Арадай сγлөөлэлтын героическа арми мандаха болтогой!

Советско-югославска эб найрамдал мандаха болтогой!

11. Фашистска зэрлиг нохосуудта эсэргγγсэн тэмсэжэ байгаа ахадуугэй чехословацка арадта амар мэндэ! Не-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Улаан Армиин XXVII жэлэй ойдо зорюулагдаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалиуд

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

мецкэ мүлжэгшэдтэ эсэргүүсэн Улаан Армитай хамта тэмсэжэ байгаа чехословацка корпусой солдадууд ба офицернүүд мандаха болтогой! Советско-чехословацка эб найрамдал мандаха болтогой!

12. Ахадүү славянууд! Славянствын үхэлэй дайсад болохо—немецкэ эзэмдэгшэдые бүри мүһэн бута сохихын түлөө хамаг бүхы хүсэеэ табия! Немецко-фашистска дээрмэшэдые үгы хэхын тулада тэмсэжэ байгаа славянска арадуудай дайшалхы союз мандаха болтогой!

13. Немецкэ империализмда эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа Европын арадуудта амар мэндэ!

14. Улаан Армиин сэрэгшэд! Немецкэ каторгата зоболжо байһан хэдэн миллион советскэ хүнүүд сүлөөлэгшэд болохо Таанараа хүлеэжэ байнал. Аха ба эгэшэдүүнэрээ фашистска тамаһаа сүлөөлжэ абаял!

15. Улаан Армиин сэрэгшэд! Немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэ хяа бутарха сохилтонуудые хэгты! Дайсанда амар заяа бү үзүүлэгты! Тэрэниие хайра гамгүйгөөр, советскэ сэбсэгэй бүхы хүсөөр сохигты! Урагшаа, баруун тээшээ!

16. Улаан Армиин ябган сэрэгшэд! Дайсанай обороныя зоримгойгоор ба эрид шууд дабагты, фашистска сэрэгүүдые тороо тогтонгүйгөөр мүрдэжэ хюдагты, шэнэ рубэжүүдтэ тогтохо арга тэдэндэ бү олгогты!

Советскэ ябган сэрэгшэд мандаха болтогой!

17. Улаан Армиин артиллеристнүүд ба миномётчигууд! Дайсанай обороные хүсэтэ ба мэргэн галай сохилоор онуудаар эбдэн дарагты, дайсанай амиды хүсэн ба дайшалхы техникые үгы хэгты.

Советскэ артиллери мандаха болтогой!

18. Улаан Армиин танкистнууд! Манай танкнуудай сэрэгэй эрхим һайн шанарнуудыень хүсэд дүүрэн хэрэглэгты, дайсаниие даран сохижо, торон тогтонгүйгөөр мүрдэгты!

Советскэ танкистнууд мандаха болтогой!

19. Советскэ лётчигууд—манай ороной соколнууд! Агаарһаа хүсэтэ сохилтонуудые хэжэ, дайсанай сэрэгүүд ба дайшалхы техникые бута сохигты, тэдэнэй зам харилсаае һандаргагты, добтолжо ябаа манай сэрэгүүдтэ харгы замыень сэбэрлэжэ үгэгты!

Советскэ лётчигууд мандаха болтогой!

20. Улаан Армиин морито сэрэгшэд! Дайсанай сэрэгүүдые шударгуугаар мүрдэн намнагты, дайсанай байһан газарта эрид түргэнөөр шурган орожо, тэдэнэй хажуу талануудые эзэлжэ абагты, немецко-фашистска бузар бүл йи нүүдые хүрэлжэ үгы хэгты!

Советскэ морито сэрэгшэд мандаха болтогой!

21. Уһан-Сэрэгэй Флодой улаанфлотецууд ба офицернүүд! Дайсанай далайн зам харилсаанда улам хүсэтэй сохилтонуудые хэгты! Дайсанай корабльнууд ба транспортнуудые шэнгээгты! Фашистска бузар булайнарһаа уһан далайе сэбэрлэгты!

Советскэ морягууд мандаха болтогой!

22. Улаан Армиин хэлхээ холбоошод! Хэлхээ холбоон хадаа Улаан Армиин һудаһан, дайе хүтэлбэрилхэ ба бүхы түрэлэй сэрэгүүдые харилсан ябуулха хэрэгтэ шухала арга мүхэсэл мүн гэжэ һанажа ябагты, хэлхээ холбооной хэрэгые алдуу болохоор һайжаруулагты!

Советскэ хэлхээ холбоошод мандаха болтогой!

23. Улаан Армиин тагнуулшад! Тагнуул хадаа армиин нюдэн ба шэхэн мүн гэжэ һанажа ябагты. Дайсанай байһан газарта зүрхэтэйгөөр нэбтэржэ оргты! Тэдэнэй һанал бодолнуудые саг дээрэнь элирүүлэгты! Дайсаниие лэб сохихо хэрэгтэнь добтолжо ябаа манай сэрэгүүдтэ туһалагты!

Советскэ тагнуулшад мандаха болтогой!

24. Советскэ хилые үнэн сэхээр хамгаалагшад, манай алдарта пограничнигууд мандаха болтогой!

25. Инженерна сэрэгүүдэй боецууд ба офицернүүд! Дайсанай бүхэжүүлгэнүүдые эрид сохин амжалтатайгаар абахадань, тэдэнэй түшэг тулгууриин пунктнуудые үгы хэхэдэнь, гол мүрэнүүдые гаталхадань, минэтэй газарнуудые дабахадань, добтолгын амжалтануудые хүгжөөхэдэнь манай сэрэгүүдтэ туһалагты!

Алдарта манай сапёрнууд, минёрнууд ба понтонёрнууд мандаха болтогой!

26. Улаан Армиин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Шархатаһан советскэ сэрэгшэдэй ами наһые абаржа, жагсаалда бусаахын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэгты!

Улаан Армиин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд мандаха болтогой!

27. Сэрэгэй тылэй хүдэлмэрилэгшэд! Улаан Армиин автомобилистнууд ба харгы замайхид! Улаан Армидаа дайшалхы техникэ, һомо зэбсэг, хэрэгсэл ба эдеэ хоол сэг дээрэнь хүргэжэ байгты!

Сэрэгэй тылэй хүдэлмэрилэгшэд мандаха болтогой!

Улаан Армиин автомобилистнууд ба харгы замайхид мандаха болтогой!

28. Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой гвардеецүүд! Алдарта гвардейскэ тугуудаа хүндэтэйгөөр урагшань абажа ябагты. Шэн габьяагай ба эрэлхэг зоригой, сэрэгэй шадабариин, добтолходоо эмхидхэлгын ба түрилгын үльгэр жэшээ харуулагты!

Советскэ гварди мандаха болтогой!

29. Дайсанай арминуудые Зүүн Пруссида бута сохиһон ба Берлин шадар немецүүдые хяа һамна сохижо ябаһан советскэ сэрэгүүдтэ алдар соло!

30. Силезидэхи немецкэ хамгаалгые хяа сохиһон ба Одер мүрэнэй саада тээ добтолгоо хүгжөөжэ байһан советскэ сэрэгүүдтэ алдар соло!

31. Карпатай оршондо дайсаниие сохижо ябаһан ба манай хани болохо Чехословакиие немецүүдһээ сүлөөлжэ ябаһан Улаан Армиин боецууд ба офицернүүдтэ алдар соло!

32. Венгридэхи немецко-фашистска сэрэгүүдые бута сохиһон ба Будапештын райондо дайсанай бүлэглэлгые үгы хэһэн манай сэрэгүүдтэ алдар соло!

33. Манай Эхэ ороной эрхим хүбүүд—Советскэ Союзай Геройнууд ба Социалистическэ Ажалай Геройнуудта алдар соло!

34. Советскэ Союзай ажалшад! Фронтовигуудай бүлэнэр тухай анхарал хадаа бүхы советскэ патриодуудай нангин уялга болоно. Манай Эсэгэ орониие сүлөөлэгшэдэй бүлэнэрые бүгэдэ нийтын анхарал оршондоо хүреэлэе!

35. Бүгэдэнийтын сэрэгэй һуралсал болбол манай Э[…] ороной дайшалхы хүсэн шадалые бэхэжүүлнэ. Совет[…] эрэгтэй ба эмэгтэй патриодууд! Сэрэгэй хэрэгые орол[…]сотойгоор шудалагты, манай Эхэ ороной шадамар бэр[…] ба эрэлхэг зоримгой хамгаалагшад болохоор бэеэ бэл[…]хэгты!

36. Эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд […] техникүүд! Фронтдоо туһалхын түлөө унаһан малгайг[…] абангүйгөөр хүдэлмэрилэгты! Улаан Армидаа танкну[…] самолёдууд, ехэ буунууд, миномёдууд, пулем[…]дууд, автомадууд, һомо хэрэгсэлнүүдые үшөө ехээр үг[…]ты! Дайшалхы машинануудай шанарые һайжару[…]лагты!

37. Советскэ түмэрзамайхид, түмэрзамай сэрэгүү[…] боецууд ба офицернүүд! Шэн зоригто ба нарин ня[…] ажалаараа Улаан Армиин амжалтануудые хангагт[…] немецүүдэй һандаргаһан түмэр харгынуудые ба барил[…]уудые түргэнөөр һэргээн бодхоогты!

38. Эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд, МТС ба совхозууд[…] эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажалай м[…]гэжэлтэд! Жэшээтэ һайн бэлэдхэл хэжэ, хабарай тар[…]гые амжалтатайгаар үнгэргэжэ 1945 оной үндэр ургас[…] хангая! Фронт ба Эхэ орондоо эдеэ хоолой зүйлнүүд […] түүхэй эдые улам ехээр үгэе!

39. Советскэ интеллигенци! Инженернүүд ба техн[…]гүүд, багшанар, агрономууд, врачууд, наука, искусст[…] ба литературын хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ предприя[…]нуудай ба эмхи зургаануудай албахагшад! Ман[…] арадай ажахые саашадань дэбжүүлхэ хэрэгтэ хүдэл[…]мэришэн ба колхозникуудта туһалагты! Советскэ нау[…] техникэ ба культурые урагшань хүгжөөгты!

40. Советскэ эхэнэрнүүд, үйлэдбэриин мэргэжэлнүү[…] шудалагты, ажалайнгаа бүтээсэнүүдые дээшэлүүлэ[…] агаарһаа добтолходо, химическэ добтолго хэхэдэ хамга[…]ха хэрэгые, санитарна хэрэгые, хэлхээ холбоо шуда[…]ты! Немецкэ эзэмдэгшэдые бута сохихын тулада, ар[…] ажахые дэбжүүлхын тулада хамаг бүхы хүсөө […]

Советскэ эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

41. Советскэ хүбүүд ба басагадууд! Фронтдоо ту[…] хаар эршэмтэй шангаар ажаллагты! Үйлэдбэриин тех[…]ные шудалагты, ажалай жаяг зэршамай жэшээчү[…] харуулагты, сэрэгэй хэрэгые эсэшэгүйгөөр шуда[…]

Советскэ залуушуул мандаха болтогой!

42. Коммунистнууд ба комсомолецууд! Немецк[…]шистска булимтарагшадта эсэргүүсэн тэмсэгшэдэй […]рүүшын эгнэнүүдтэ ябагты!

43. Манай Эхэ ороной арадуудай эб найрамдалай […] жаргалай ба алдар солын найдамтай тулгуури боло[…] Агуу ехэ Советскэ Союз мандаха болтогой! Манай С[…]скэ Эсэгэ орон мандаха болтогой!

44. Немецко-фашистска булимтарагшадые […]илалтын түлөө тэмсэлые зоригжуулагшэ ба эмхи[…] —Бүхэсоюзна Коммунистическэ большевигүүдэй Па[…] Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

45. Ленинэй туг доро, Сталинай хүтэлбэрээр […]ровскэ Германиие эсэслэн бута сохихын түлөө, үнэн хэрэгэй хүсэд илахын түлөө урагшаа дабша[…]

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комит[…]

АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Эмнигүүдые һургана

ХОРИ. Калининай нэрэмжэтэ колхозой членүүд хабарай таряагые үгтүүлэн эмнигүүдые һургажа байна. Колхозникууд һаяхан хүллэжэ һургаһан 8 моридоороо гар зүүрын хүнгэн ашаа зөөдэг болонхой. Мүнөө 13 сар һургажа байнад.

Хабарай тарилга болтор эндэ үшөө хэдэн эмнигүүд һургагдаха юм.

УЛААН ТУГТА ЦЕХ

Улаан Армиин XXVII жэлэй ойн нэрэмжэтэ социалистическэ мүрысөөнэй үдэрнүүдтэ Заиграйн промкомбинат бага бэшэ амжалтануудые туйлаа.

Хомут тоногуудые бүтээхэ цехынхид январиин түсэб 248 процент дүүргэжэ, комбинадай дирекци болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаһан байна. Тэрэ гэһээр энэ цехынхид үргэлжэ түрүү зэргэдэ ябана.

Хурьгадынь тобир тарган

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой (Зэдэ) хонинной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд дулаанаар түхеэрһэн барилгануудтаа шэнэ гарһан түлнүүдээ хорлолтогүйгөөр тэнжээжэ байна. Үбэлэй түрүүшын һарануудта абаһан 150 хурьгадынь бүгэдэ тарганууд.

Фермын хүдэлмэри[…] Улаан Армиин XXVII жэлэй х[…] үдэрөй хүндэлэлдэ зорюула[…] гаран эхэ хони ороондо[…]һан байна

Танкова колоннодо

ЗАКАМЕН. «Улаан далхай» колхозой член Даша Приглеева гэгшэ Хүдэлмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин XXVII жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан «Закаменай колхозник» гэһэн танкова колонныи байгуулгада 5000 түхэриг оруулба.

Мүн өөнэй жэшээгээр нүхэр Дамдин Цыденжапова танкова колоннын байгуулгада 3.000 түхэриг оруулһан байна.

Хомут зэмсэгынь бэлэн

ТАРБАГАТАЙ. Хабарай тариалангын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ хомут тэногуудаа «Победитель» колхозойхид бүгэдынь бэлэн болгонхой. Колхозой хомут тэногуудые заһабаридаг колхозникууд богонихон болзор соо 150 зэр зэмсэг һайн шанартайгаа[р] заһабарилдхэбэ.

Тэрэшэлэн тус аймагай […]най нэрэмжэтэ колхозой […] 160 хэһэг хомут зэмсэг болгоод байна.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 1. «Тракторист» гэжэ советскэ теплоходоор асарагдаһан сэрэгэй материалнуудые Констанца (Румыни) порт дээрэ буулгажа байна. 2. 3-дахи Белорусска фронтын сэрэгүүдэй эзэлһэн Инстербург (Зүүн Пруссии) город соогуур советскэ сэрэгүүд гаража ябана. 3. 2-дохи Белорусска фронт. Зүүн Пруссии. Данцигска бухтда дүтэлжэ ябаһан өөрынгөө частьнуудай хойноһоо советскэ хүндэ артиллери ошожо ябана.

С. Абрамов, З. Евзерихин ба Л. Велинжанинай фотонууд (ТАСС-эй фотохроникэ).

Советскэ Информбюроһоо

Февралиин 20-ой оперативна мэдээнһээ

Февралиин 20-ой туршада ЗЕМЛАНДСКА ха[...]д арал дээрэ манай сэрэгүүд КЕНИГСБЕРГһЭЭ [ба]руулжаа ПИЛЛАУ-тэй зүг тээшэ hэтэрэн га[ра]хые эрмэлзэһэн дайсанай ябган сэрэгүүдэй ба [та]нкнуудай атакануудые сухарюулан сохибо. [Э]нээнтэй нэгэн хамта манай сэрэгүүд немецүү[д]эй зүүн-прусска бүлэглэлэй хүреэлэлгын саха[ри]гые зосоошонь хэбшэжэ, АЛЬБЕНЛАУК, [Л]ЕМРИТТЕН; КАНДИТТЕН, ГУТТЕНФЕЛЬД, [Б]ИХХОЛЬЦ, ВОЛЛАУ, ГАУДЕН, ПАКХАУЗЕН, [Б]ОРХЕРТСДОРФ гэдэг һуурин газарнуудые [эзэ]лбэ. Февралиин 19-дэ энэ оршондо КЕНИГС[БЕ]РГһЭЭ баруугаар ба баруун-урдуур 70 не[м]ецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн, дай[са]най 600 гаран солдат болон офицернүүд плен[дэ] абтаһан байна.

[Д]АНЦИГһАА урдуур манай сэрэгүүд ВИСЛЫН [ба]руун эрьеые зубшан добтолжо, 50 гаран һуу[ри]н газарнуудые, тэдэнэй дунда МЮНСТЕРВАЛЬ[Д], ХАЛЬБДОРФ, ЛЯЛЬКАУ, ГЩЕРСК, КАСЛА[У]С, ЛИНОВЕГ, ГРОСС ШПИВИЦ, ГАГЕНОРТ, [П]ЛЯХТА гэдэг томо һуурин газарнуудые байл[даа]тайгаар эзэлэн абаба. ГРУДЗЯНДЗ (ГРАУ[ДЕ]НЦ) городто дайсанай хүреэлэгдэһэн гарни[зо]ные үгы хэхэ байлдаанууд үргэлжэлбэ.

[Б]РАНДЕНБУРГЫН провинцидэ манай сэрэ[гүү]д добтолгото байлдаануудые хэһэгэйнгээ [ү]стэ ГРОССЕН, БОБЕРСБЕРГ, ХРИСТИАНШ[Т]АДТ гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэ[шэ]лэн 60 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо АЛЬТ РЕФЕЛЬД, НОЙЭНДОРФ, ЛИНДЕНХАЙМ, ШЕГЕЛЬН, ДАУБЕ, ЛАУБНИТЦ, ГУРКАУ, МАРСДОРФ, БУРАУ гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлбэ.

БРЕСЛАУ-эй оршондо дайсанай город соо хүреэлэгдэһэн бүлэглэлые үгы хэхэ байлдаанууд үргэлжэлбэ.

Чехословакиин газар дээрэ ЛУЧИНЕЦ городһоо баруун-хойгуур манай сэрэгүүд Карпадай оршоной хада модотой газарай хүндэ хүшэр байдалда ябуулгануудые хэжэ, 60 гаран һуурин газарнуудые, тэдэнэй дунда СКЛЯРОВО, ДУБРАВИ, ДЕТВА, КРИВАНЬ, ДРУГАЙОВЦИ, СТАРА ГУТТА, ЧЕРВЕНА гэдэг томо һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаба.

ДУНАЙН хойто эрьедэ, КОМАРНО городһоо зүүгээр, манай сэрэгүүд дайсанай ябган сэрэгүүдэй ба танкнуудай томо хүсэнүүдэй атакануудые амжалтатайгаар сухарюулба. Февралиин 19-дэ энэ оршондо болоһон байлдаануудта 60 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэ-хэдэн пунктнуудта нютагай удхашанартай байлдаанууд болсбо.

Февралиин 19-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 206 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 109 самолёт унагаагдаба.

Февралиин 21-эй оперативна мэдээн

[Ф]евралиин 21-эй туршада ЗЕМЛАНДСКА ха[хад] арал дээрэ манай сэрэгүүд КЕНИГСБЕРГ[һ]ЭЭ ПИЛЛАУГАЙ зүг тээшэ hэтэлэн гарахые [эрм]элзэһэн дайсанай ябган сэрэгүүдэй ба танк[ну]удай атакануудые сухарюулжа, үсэд шанга [бай]лдаануудай эсэстэ нэгэ хэды һуурин газар[на]гуудые эзэлбэ. Энээнтэй нэгэн хамта КЕНИГС[Б]ЕРГһЭЭ урдуур ба баруун-урдуур манай сэрэ[гүү]д дайсанай зүүн-прусска бүлэглэлгые хүрээ[лэл]гын сахаригые досоошонь хэбшэжэ ШВЕН[Ф]ЕЛЬС, МАГГЕН, АУГАМ, ВОРШИНЕН, БЛУМШ[Т]ЕЙН, ПЕТЕРСВАЛЬДЕ, ХОГЕНДОРФ, ШТРАУ[Б]ЕНДОРФ, ШЕНДАМЕРАУ гэдэг һуурин газар[нуу]дые байлдаатайгаар эзэлбэ. Февралиин 20-[до] КЕНИГСБЕРГһЭЭ баруугаар ба баруун ур[дуу]р болоһон байлдаануудта 60 немецкэ танк [гэм]тээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна.

[2]-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд доб[тол]гоёо үргэлжэлүүлжэ, февралиин 21-дэ [Пол]ьшын баруун-хойто хубида, харгы замуудай [шух]ала узел ба немецүүдэй хамгаалгын газа[рай] хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт болохо [ЧЕР]СК гэдэг городые байлдаатайгаар эзэлэн [абаа]д, мүн тэрэшэлэн ондоо 40 гаран һуурин [газа]рнуудые тэдэнэй дунда ЕЗЕВИЦ НИХТС[ФЕ]ЛЬДЕ, ПЕСКЕРФЕЛЬДЕ, КИРХЕНЯН, ОССИК, [Ц]ИПЕЛЬ, ШЕНБЕРГ гэдэг томо һуурин га[зар]нуудые эзэлбэ.

[Б]РАНДЕНБУРГЫН провинцида манай сэрэгүүд ПФЕРТЕН, ПРИБУС гэдэг городые байлдаатайгаар эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 50 гаран ондоо һуурин газарнуудые тэдэнэй тоодо ЛАМО, КУШЕРН, ФОРШТАДТ, ГЕРЕН НИВЕРЛЕ, ЦШЕХЕЛЬН, ГРЕФЕНХАЙН, ГРОСС-ЗЕЛЬТЕН, ЛАЙППА гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлэн абаба. Энэ оршондо февралиин 20-до болоһон байлдаануудта манай сэрэгүүд 49 немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна.

БРЕСЛАУГАЙ оршондо манай сэрэгүүд дайсанай город соо хүреэлэгдэһэн бүлэглэлые үгы хэхэ байлдаануудые хэбэ.

ДУНАЙН баруун-хойто эрьедэ, КОМАРНО городһоо зүүгээр манай сэрэгүүд дайсанай ябган сэрэгүүд ба танкнуудай атакануудые сухарюулба. Энэ оршондо февралиин 20-до болоһон байлдаануудта 38 немецкэ танк ба самоходно ехэ буунууд үгы хэгдэһэн ба гэмтээгдэһэн байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэ-хэдэн пунктнуудта нютагай удхашанартай байлдаанууд болсбо.

Февралиин 20-до бүхы фронтнууд дээрэ 180 немецкэ танк болон самоходно ехэ буунууд гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 67 самолёт унагаагдаа.

[Ма]най авиаци Штеттин, Штаргард ба Бреслау гэдэг немэцкэ городуудай түмэр замуудай узелнууд болон сэрэгэй объектнүүдтэ добтолбо

[Ф]евралиин 21-эй һүни манай [советс]кэ бомбардировщигууд ШТЕТТИН ба ШТАРГАРД городуудай түмэрхаргынуудай узелнууд болон сэрэгэй объектнүүдтэ сохилто хэбэ. Бомбодолго хэһэнэй өсэстэ ехэ ехэнүүд түймэрнүүд болобо. Түмэрхаргынуудай өшелонууд болон сэрэгэй складууд дүрөбэ. Штаргардын түмэрзамай узелда хүсэтэ тэһэрэлгөнүүдтэй ехэ түймэр тэмдэглэгдэбэ.

Мүн тэрэшэлэн манай авиаци БРЕСЛАУ городой сэрэгэй ажаүйлэдбэриин объектнүүдые бомбодобо. Нэгэ сэрэгэй складта бомбонуудай сэхэ тудалгаар буталагдаба. Немецүүдэй сэрэгүүдэй хүреэлэгдэһэн бүлэглэлэй байһан газарта хүсэтэ тэһэрэлгэтэйгээр түймэрнүүд болобо.

★ ★ ★

◆ Кенигсбергһээ баруулжаа һэтэрэн гарахые эрмэлзэжэ дайсан Зеландска хахад арал дээрэ манай позицинуудые атаковална. Немецүүд ябган сэрэгүүдэй ба танкнуудай томо хүсэнүүдые суглуулжа, Пиллау гэдэг порт тээшэ коридор гаргахые һэдэнэд. Тэдэнэр хадаа амиды хүсэн ба техникын талаар топ ехэнүүд гээлтэнүүдые тоолонгүйгөөр байлдаануудта шэнэ-шэнэ частьнуудые оруулна. Гансал манай нэгэ соединениин участок дээрэ үдэр соо 1.600 немецкэ солдат ба офицернүүд үгы хэгдэбэ.

Кенигсбергһээ баруун-урдуур немецүүдэй бүхэжүүлмэл районой центральна түшэг тулгууриин пункт болохо Цинтен городой оршондо үсэд шанга байлдаанууд үргэлжэлбэ. Дайсанай эсэргүүсэлтые даража, советскэ частьнууд урагшаа дабшаад, хэдэ хэдэн түмэрбетонно дотнуудые эзэлбэ. Гитлеровецүүд ондоо участок дээрэ Пассарге мүрэнэй зүүн эрьедэ манай сэрэгүүдэй эзэлһэн плацдармые усатхахые хэдэ-хэдэ дахин һэлэбэ. Үдэшэлэн тээшэ дайсанай бүхы контратаканууд сухарюулагдаһан байгаа. Зарим участогууд дээрэ советскэ ябган сэрэгшэд өөрынгөө позицинуудые һайжаруулба. Трофейнүүд буляагдаһан ба хүнүүд плендэ абтаһан байна.

Манай авиаци дайсанай Зүүн прусска бүлэглэлэй сэрэгүүдэй ба техникын сугларaад байһан газарнуудаар сохилтонуудые хэбэ. Советскэ лётчигууд 25 немецкэ танк, ашаатай 400 тухай автомашина ба повозконуудые үгы хэбэ. һомо хэрэгсэлтэй 4 склад эзэлэгдэһэн ба дайсанай полк тухай ябган сэрэг бутаргагдаһан ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар 19 немецкэ самолёт унагаагдаба.

◆ 2-дохи Белорусска фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Советскэ частьнууд эрмэлзэн урагшаа дабшажа, Черск городые байлдаатайгаар эзэлэн абаба. Немецүүд хадаа энэ городые Польшын баруун-хойто хубидахи хамгаалгын газарай ехээр бүхэжүүлмэл түшэг тулгууриин пункт болгоһон байгаа. Энэ оршондо полевой бүхэжүүлгэнүүд болон хүсэтэ дотнуудые олоор бариһан байгаа юм. Ой модотой горхонууд ба нууртай газар манай сэрэгүүдэй маневр хэхэдэ бэрхэшээлтэй байба. Артиллереэр дэмжэгдэһэн советскэ ябган сэрэгүүд дайсаниие атаковалжа, тэрэнэй хамгаалгын газарые бута сохёод, Черск городой үйлсэнүүдтэ оробо. Шулуун гэрнүүдтэ һуугаад, үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлжэ байһан гитлеровецүүд бута сохигдонхой. Черск горэд болбол харгы замуудай шухала узел юм. Тус городто 4 түмэр ба нэгэ хэды шоссейнэ харгынууд нийлэдэг байна. Энэ городой түлөө болоһон байлдаануудта 2.000 шахуу немецкэ солдат болон офицернүүд, 11 танк ба самоходно ехэ буунууд үгы хэгдэбэ. 26 ехэ буу ба ондоо трофейнүүд буляан абтаһан байна.

◆ Бранденбургын провинцида манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшаба. Советскэ ябган сэрэгшэд ба танкистнууд үргэн ехэ ой дабан гаража, Губен городой оршондо байлдаануудые хэжэ байна. Манай ондоо частьнууд нуурнуудай дундахи оршоцдохи немецкэ хамгаалгын газарые һэтэ сохёод, ажаүйлэдбэриин центр болохо Форстһоо 7 километртэ байһан Пфертен гэдэг городые үсэд шанга сохилтоор эзэлэн абаба. Прибус город ба ондоо 50 гаран һуурин газарнууд эзэлэгдэбэ. Трофейнүүд буляан абтаһан ба 360 немецүүд плендэ абтаа.

Агаарта болоһон байлдаануудта манай лётчигууд үдэр соо дайсанай 26 самолёт унагааба. Энээнһээ ондоо аэродром дээрэ 10 немецкэ самолёт үгы хэгдэбэ.

◆ Дунайн хойто эрьедэ Комарно городһоо хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай атакануудые сухарюулба. Немецүүд ябган сэрэгүүд ба танкнуудай шэнэ хүсэнүүдые байлдаануудта оруулбашье һаа, ямаршье амжалта туйлабагүй. Манай позицинуудай оршондо гитлеровецүүдэй 100 гаран үхэрнүүд үлэбэ.

ЗАЛУУ ЗОХЕОЛШОДОЙ ФРОНТҺОО ЭЛЬГЭҺЭН ШҮЛЭГҮҮД

Сталин багшын приказ

(ДУУН)

Нармай талыем сэсэглүүлдэг
Наартай халуун наран лэ.
Налагай сэдьхэлым сэнгүүлдэг
Наһанайм инагай дуран лэ.
Бушуу темпыем халяадаг
Большевик ажалша колхоз лэ.
Бултанай урмые халяадаг
Вождиин сэсэн приказ лэ.

* * *

Хүриһэтэ дэлхэйе ягаадаг
Хүлэр алтан наран лэ.
Хүнэй жаргалые заяадаг
Кремлиин алтан одон лэ.
Стахановска темпыем халяадаг
Сталин багшын приказ лэ.
Сэдьхэлым баяраар халяадаг
Салют ехэтэй Москва лэ.

Даши-Дондок БУДАЕВ.

Полевая почта 15939—Ч

Город штурмаар абахамнай

Минин нүхэр рядовой.
Байлдаанда ороходоо бэлэн бай!
Мүнөө үүрээр орохомнай
Город штурмаар абахамнай.
Атакын урдахи минута
Окоп соомнай ута.
Карманһаа инагайгаа фото
Гаргажа харанаб ходо.
Минии нүхэр рядовой,
Энэ байлдаанда унаа һаам,
Инагтам үтэр дуулгаарай
Эхэ оронойнгоо түлөө
Залуу наһаяа зорюулһым
Түрэл Бурят-Монголоо
Түбэгһөө шуһаараа абарһым.

Гвардиин младша лейтенант Цырендаша ЦЫМПИЛОВ.

3-дахи Белорусска фронт.

Боецүүд—патриодууд

1941 оной июль һарада Бурят-Монгол АССР-эй столица Улан-Удэ городһоо ахалагша лейтенант Иван Максимович Веселков ба старшина Константин Николаевич Каратуев гэгшэд Эсэгэ ороноо хамгаалхаар Улаан Армида баяртай омогтойгоор ошоо һэн.

Залуу боецүүдые сэрэгэй ба политическэ талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэ хоёр патриодууд хамаг бүхы хүсэ шадалаа, анхарал оролдолгоёо үгэжэ, Эхэ оронойнгоо үмэнэхи хүндэтэй үүргэнүүдээ шэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, Командованиингаа зүгһөө хэдэн дахин баясхаланда хүртэһэн байгаа.

Манай алдарта хоёр патриодууд өөрынгөө үмсын зөөриһөө 20.250 түхэриг сэбэр мүнгэ дайшалхы танкнуудые бүтээлгэдэ оруулаад, Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталиниие Дайлалдажа байгаа Армида эльгээгыт гэжэ гуйһан байха юм. Уданшьегүй агуу ехэ Сталинай үмэнэһөө элэнэр иимэ харюу абаа һэн: «СССР-эй оборонын тухай Таанарай анхарал оролдолгоёо гаргаһанай түлөө, нүхэр Веселков ба Каратуев, минии дайшалхы амаршалгые ба Улаан Армиин баясхаланиие хүлеэн абыт.

И. СТАЛИН».

Мүнөө эдэнэрэй Дайлалдажа байгаа Армида эльгээгыт гэһэн гуйлтанууд Командованяар хүндэтэй дээрэ хүлеэгдэжэ, нүхэд Веселков ба Каратуев гэгшэд угаа эмоггойгоор фронтдо мордохоор бэлэдхэжэ байна.

Сержант ХОРХОНОВ.

Полевая почта 35450.

Бурят-Монголой зүрхэтэй хүбүү[н]

Дайлалдажа байгаа Армиин Н-скэ частьда Бурят-Монголой арадай багша байһан, мүнөө Н-скэ подразделениие командалдаг ахалагша лейтенант Степан Алексеевич Иванов айхые мэдэнгүйгөөр, баатар зүрхэтэйгөөр бузар булай немецүүдые хюдажа. гансахан өөрыгөө бэшэ, харин бүхы подразделениингээ боецүүд болон сержантнуудые суурхуулна.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө баатар зүрхэтэ С. А. Ивановай командалдаг подразделени эрэлхэг зүрхэтэйгөөр дайлалдажа, дайсанай олон тоото бүхэжүүлгэнүүдые һэтэ сэхихэ зуураа немецүүдые хайра гамгүйгөөр хюдаһан байгаа. Мүнөө Ивановай ко[мандалдаг] подразделениин бүхы [бое]цүүд ба командирнууд 2—3 [ор]денуудтай болонхой.

Ахалагша лейтенант Иван[ов]ай подразделени мүнөө шуһата [дайсан]аниин хара зүрхэн болохо [Бер]лин город шадар эрэлхэг з[үрхэ]тойгоор дайлалдажа ябана. [Тэдэ]нэр хадаа Берлин дээрэ ила[лтын] түгые хиидхэхээр зоригжонхо[й].

Республикын түг түмэн [...] гагшад ба һурагшад өөры[н ...] хани нүхэрэй баатаршалгаар [ба]машажа, Эхэ орондоо ба ф[рон]доо туһалха ябадалаа үшөө [...] гэдхэхэ бэзэ гэжэ найдагда[на].

Н. Д. ГОМБОЕВ, ор[...] ахалагша сержант.

Фронтовой халуун амарые хүргэн[э]

Кяхтын аймагай «Улан-Субуктүй» колхозой колхознигуудта фронтовой халуун амарые хүргэнэм!

Улаан Армимнай улам бүри баруулжал ябана. Бидэ мүнөө дайсанаа тэдэнэй эшээн соонь эсэслэн хюдажа ябанабди. Фашистска хара золигуудһаа үһөөгөө абаха саг тулажа ерээ. Улаан Армимнай ажалай фронт дээрээ амжалта түйлажа байгаа Таанарайнгаа туһаламжаар, илалтын түг Берлин дээрэ мандуулхань гээшэ.

Би олон дахин дайнда хабаадалсаһан ба гурба дахин шархатаһан байгааб. Орёл, Житомир, Бердичев, Тарнополь, Львов городуудые сүлөөлхэ хатуу шанга байлдаануудта хабаадалсажа, мүнөө дайсанай хараалта дээрэ ябанаб.

Би энэ дайнай үедэ өөр[ын] гараар 17 солдадые үгы хэ[жэ], солдадые плендэ абааб, 2 [...] 3 мотоцикл ба 4 автома[ши]... гэмтээгээб. Улаан Армиин [Ко]мандованиин ба Советскэ Пр[ави]тельствын зүгһөө гурба [...] орден хайрада хүртэнхэйб.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Ажала[й] фронт дээрээ үшөө ехэ ам[жалта] түйлажа, баатар Улаан А[рмиингаа] эрхим эдеэ хоолоор хан[гажа], хамтынгаа хүсөөр дайсанаа [хюдаһ]бэн һалгая!

Бэшэг бэшэжэ байгыт. [Ми]нии адрес иимэ: Полевая 92089—П.

А. ТОКТОХО[...]

ЖАДААР БА ГУУРҺААР

◆

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

★ ★ ★

Манай советскэ арадуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын нангин дайнай эхилхэдэ манай хүгжэм шүлэгэй аялга дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилжэ урда урдынхиһаа үлүү шангаар хатуужан ханхинаа бэлэй.

Баатар хүсэтэ Улаан Армиин алдар суута артиллериин илалтата галай хажуугаар, үшөө нэгэ һүртэ аялга дайсадай зээрхэг зүрхые шэшэрүүлээ. Энэ хадаа, манай советскэ уранзохёолшодой үнэншэ хатуу ба иргуу хурса үгэнүүд байгаа. Хүнэй сэсэглэмэ жаргалта дайдые һандааһан фашистска алууршадай шуһата хэрэгые дэлхэйн арад түмэнэй урда элирхэйлжэ шадаһаараа эдэ үгэнүүд дайсадта һүртэй байгаа. Дайнай түрүүшын үдэрһөө хойшо түрүү хүн түрэлтэнэй хархис фашизмын урдаһаа эбдэршэгүй булад хана болон бодохо ябадалтань уряалһаараа эдэ үгэнүүд дайсадта һүртэй байгаа. Манай Ленинско—Сталинска партиин, агуу ехэ Сталинай үгэнүүдые арад түмэнэй илаха тангаригай түрүүшын үгэнүүд болгожо, хамтарһан арадуудые илаха хүсэндэнь найдуулан дуудаһаараа эдэ үгэнүүд арад түмэндэ сэгнэгдэнэ.

Иимэ халаа шүлэг дуунуудай хүсэтэ үгэнүүд дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, советскэ артиллериин мэргэн галаар зоргэ нэрьежэ, илалтын мандаха алтан нарые «шадалай хүрэхэ шанга дуугаар» дуудан нэрьеһэн юм.

* * *

Манай Эсэгэ ороной дайнай үедэ шүлэг зохёолнуудые гансахан лэ олондо мэдэгдэһэн дуушад поэдууд зохёохоһоо гадна, урдань гансахан шье мүр бэшэжэ үзөөгүй, дайлалдажа байгаа Армиин боецүүд бэшэдэг боложо эхилээ. Тэдэнэр холын ара талада һуугаа аба эжынэртээ мэндын бэшэгүүдые бэшэхын хажуугаар, зүрхэ сэдьхэлэйгээ үгэнүүдые һайхан шүлэг болгон гаргажа шададаг байна. Иимэһээ, манай илалтата Улаан Армиин боецүүдэй шүлэг зохёол дуунуудаар манай олон тоото журнал ба газетэнүүдэй редакцинууд дарагданхай. Манай «Б. М. Үнэн» газетын редакцида баһал нилээд олон шүлэг зохёолнууд дайлалдажа байгаа армиин боецүүдһөө ба армиин зэргэдэ алба хэжэ байһан шүхэдһөө ерэдэг байна.

Пролетарска Агуу ехэ уранзохёолшо А. М. Горький—«хэн халаа хүндэ хэлэхэ хөөрэхэ юумээр баялиг бэ, тэрэ хүн лэ бэшэжэ зохёожо шадаха юм»—гэһэн байна. Энэн дээрэһээ хаража үзэхэдэ манай Улаан Армиин боецүүдэй хүндэ хэлэхэ хөөрэхэ юумээрээ баялиг байһыень ба тэдэнэрэй оюун ухаанай һонор хурдан ба сэдьхэл зүрхэнэйнь гайхамшаг һайханиинь элирнэ.

Тэдэнэрэй бэшэһэн шүлэгүүд соо лирическэ шүлэгүүд олон. Эдэ лирическэ шүлэгүүд ехэнхидээ яралаар, формо дүүргэлтээрээ дутагдалтайнуудшье һаа үнэн зүрхэнэй халуун буланһаа түрингдэн гараһаараа илгарна. Эдэ шүлэгүүд хүнэй сэдьхэл хүдэлгэхэ ба уншагшадай үнэншэн этигэхэ түсгаар шанартай байна.

Зүүн Пруссида фашизмын ута
сүмэлэн,
Орожо сэрээбди хаалта хаабариинь бутарган.
Алуурша Гитлерые жадын хурсаар хэһээхээ,
Мяхашадай уургай үгы хэхээ ерээлди.
Манай бэшэ, немецкэ бароной
Һуурин байдал түймэртэ шатана.
Хэрээһэтэй бэшэ, улаан одото
Танк пушкэнууд газар дорьбоно.

Иигэжэ 3-дахи Белорусска фронтдо дайлалдажа байгаа гвардиин младша лейтенант Цырендаши Цымпилов өөрынгөө шүлэгтэ бэшэнэ.

Гвардиин мл. лейтенант Цырендаши Цымпилов немецэй хорото баронуудай уургайе һангарган ябаа улаан Армиингаа баатар хүсэндэ хабархан баясажа, шүлэгөөрөө магтахаһаа гадна, аяар холо, сэнхир номин Байгалай оршондо ажаһууһан инаг илдам эхэнэртээ, «Зүрхэмни зандаал, инагни» гэһэн шүлэг зорюулна:

Инаг басагамни, хүлисэ,
Уршалаатай болшоо нюурамни,
Дайнай шэрүүн үдэрнүүд,
Дайраа миниишни шарайе.
Һанаад үзыш, юрдөө
Ямар эрэ хүн байха юм,
Мүнөө үедэ сохэдоо
Дайнай хүндэтэ уршалаагүй?!

Галта минэ бомбонуудай тэһэрэн соо һанагдаһан үгэнүүд, шуһата хоёр дайнуудай забһарта бэшэгдэһэн шүлэгүүд советскэ арадай дунда. манай олон уншагшадта илангаяа ойлгосотой ба тэдэнэй зүрхэ сэдьхэлэй бүхы утаһануудые дайрастай байдалынь арсалтагүй.

Ороолон Гитлер эшээн соогоо
Ортожо байна бүхы талаһаа.
Орэй һүниндөө галзуу шолмос
Оройдоош унтахаяа болёод
байна.

Иигэжэ младша сержант Даши-Дондок Будажапов (полевая почта 15939—Н) нэгэ шүлэг соогоо бэшэнэ.

Улаан Армиин зэргэдэ ябаашад уур сухалай шэрүүн үгэнүүдээр дайсадай хорото шарайе элирүүлэн, тэдэнэрэй шолмосой харгые харуулхаһаа гадна, юрын лирическэ шүлэгүүдые, гэрэй дулаахан байдал тухай, д[...] урдахи жаргалта байдал [...] инаг илдам басаганаар та[...] һанаа бэшэдэг. Тэдэнэр хүнэйгөө хэлсээтэ тапга[...] мартахатүйе хүсэжэ ба т[...]рэй нарата дурлалай бүү[...]гүй бусалма халуун байхы[...]сэн дууланад.

Боец В. Цыденов (п. п. 03[...]) иигэжэ бэшэнэ:

... Намда һанагдана һонни[...]
мү[...]
Намайе эрхэлүүлэгшэ [...]
ню[...]
Шэнэ жаргал, һүниин з[...]
Шинии захяа, дурлалайн 19[...]
үг[...]

Иигэжэ манай Армиин бое[цүүд] өөһэдынгөө сэдьхэлэй [...] һанал байдалые, сэдьхэ[лэ]й бүхы баяр жаргал, гуниг [...] дол, этигэл омгорхолоо шү[лэг]... бэшэжэ шаданад.

Үрэ хүүгэдэйгөө хэтын [...] өрхэ сүлөөе арьяатан шо[лмос] шуһата һабарһаа буляажа [...] арюун уялга хэрэгээ хүсэ[...]рэн мэдэрдэг, эсэгэ орондо[...] хүбүүнэй һайхан зүрхөөр [...]ралдаг гансахан лэ иимэ х[...] Сталинска Улаан-Армиин [...] дууд үхэлтэ дайнуудай б[...] шанга һуралсалайнгаа за[...] һанал бодолоо шүлэгэй [...] үгэнүүдээр хэлэжэ шадах[...] на.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАН[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан- Удэ. ул Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отдело[в] партийной жизни и промышленности—7-89; сельского козяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв:); об'явлений—2-62 (2 зв.).

Н—00236. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж [...]